

Vill utbilda fältdugliga skogsbrukare

Skogsbruksingenjörutbildningen vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg vill profilera sig som en liten enhet med bredd i sin utbildning. De små klasserna och det ypperliga läget sänker tröskeln att vistas mycket ute i fält. Hittills har möjligheterna till jobb inom skogsbranschen efter avklarade studier varit goda.

– Det som skiljer oss från många andra utbildningar är att vi erbjuder väldigt varierande studier, säger **Britt-Mari Fagerström** som ansvarar för skogsutbildningen vid Novia i Raseborg.

– Som enda svenskspråkiga utbildning kan vi inte gå djupt och smalt in i något, utan vi vill ha bredden. Våra studerande ska kunna jobba på Skogscentralen, inom skogsvårdsföreningar, i virkesanskaffningsbolag, ja, på en rad olika platser. Vår uppgift är att erbjuda en god bas.

Skogsbruksingenjörutbildningen, som i dag är en del av yrkeshögskolesystemet, omfattar 240 studiepoäng. Dessa är tänkta att avklaras på fyra år. Studierna är en del av utbildningsprogrammet inom naturbruk och miljö med profileringar inom lantbruk, skogsbruk och miljöplanering. Trots diskussioner om sparkrav har det inte varit tal om några indragningar för varken agrologerernas eller skogsbruksingenjörernas del. Däremot kommer elever som inleder sina studier nästa höst att lyda under benämningen utbildning inom bioekonomi, en term som är allmänt vedertagen på finskt håll.

På skogssidan har man gjort uppskattningen att behovet av utexaminerade svenskspråkiga skogsbruksingenjörer är cirka tio per år.

– Mer än så behövs det inte. Jag tycker inte att man ska utbilda enkom för utbildandets skull. Det är viktigt att de studerande har en chans till arbete inom sitt område efter avklarade studier. Hittills har arbetslösheten varit låg inom branschen, säger Fagerström.

MÅNGA EXKURSIONER

Eleverna vid skogsbruksingenjörutbildningen tillbringar en betydande del av studietiden utanför klassrummets väggar. Skolan har ett ypperligt läge för fältstudier. Man har ett användningsavtal för cirka tusen hektar av Forststyrelsens skogsområden inom Raseborg och därutöver får skolan ock-

Skogsbruksingenjörutbildningen erbjuds på finlandssvenskt håll i Yrkeshögskolan Novia i Ekenäs, Raseborg.

så undervisa på Västankvarn försöksgårds skogsområden.

Utöver fältstudierna gör man flera gemensamma utflykter både inom och utanför landets gränser.

– De många resorna bidrar till att gruppen blir sammansvetsad och får en bra klassanda, berättar Fagerström.

I utbildningsprogrammet ingår bland annat en maskinkurs vid Yrkesakademien i Korsholm. Där har de både simulatorer och moderna skogsmaskiner som eleverna får öva med. Till Österbotten åker man därutöver vid ytterligare ett tillfälle under sista studieåret för att bekanta sig med skogarna från Malax till Jakobstad.

– Vi åker också en vecka till Helsingfors Universitets fältstation i Orivesitrakten för mer omfattande studier i skötsel av torvmarksskogar och vattenvård. Önskemål om den här typen av studier har förts fram från

fältet och av studerande.

Fagerström nämner att de små gruppstorlekarna gör att lärarkåren ofta får snabb respons från eleverna om det finns något som de upplever att inte fungerar. På så sätt kan de rätt snabbt korrigera eventuella brister.

Utlandsresorna har gått till Sverige och Ryssland för att lära sig hur virkesanskaffningen fungerar där.

– Jag kan kanske också tillägga att våra studerande brukar arbeta ihop en ganska stor summa pengar som används till en resa för att se hur skogsbruket fungerar på andra håll i världen. Intäkter från bland annat julgransförsäljning brukar utgöra en viktig del av klasskassan.

Studieresan kan räknas till godo som valbara studier i utbyte mot en skriftlig rapport om det man lärt sig. Resmålen har varierat genom åren, bland annat har man besökt USA, Kanada och Nya Zeeland.

ingenjörer

– Det brukar vara en ganska rolig avslutning på fyra gemensamma år, konstaterar Fagerström.

PRAKTIKEN KAN GE JOBB

En viktig del av studierna är praktiken som totalt omfattar trettio studiepoäng. Skolan rekommenderar att eleverna tränar på planerings- och röningsarbeten under den första praktikperioden, som infaller i slutet av det första läsåret.

– De övriga praktikperioderna ska helst användas till olika typer av planerings- och arbetsledningsuppgifter, det vill säga den typ av uppgifter man kommer att syssla med som anställd, säger Fagerström.

Praktiken är viktig i flera hänseenden. Förutom att den förbereder de studerande för arbetslivet, är den också ett bra tillfälle att bygga upp ett professionellt nätverk. En lyckad praktik kan i många fall resultera i en framtida arbetsplats.

– Många vill därför utföra sin praktik i hemknutarna, så att man bygger upp ett nätverk på hemmaplan.

Fagerström säger att hon trots allt rekommenderar att man provar på varierande uppgifter vid olika företag och inte sätter alla ägg i en korg.

– Vi har också märkt att det ger pluspoäng hos många arbetsgivare om man vågat sig utomlands på praktik eller studier. Det visar på mod och en viss mognad.

FÅ KVINNOR

I korridorerna träffar jag på **Jami Pirttimäki**, andraårsstuderande, **Cecilia Eklund**, tredje årets studerande och **Mathias Backlund** som är inne på sitt fjärde och sista studieår. För såväl Pirttimäki som Backlund var skogsingenjörsutbildningen ett klart val sedan länge. För Eklund var det mera en impuls.

– Jag hittade utbildningen på nätet någon dag innan sista ansökningsdagen. Jag klarade inträdesprovet och blev antagen. Här är jag nu tredje året och har trivts bra, skrattar Eklund.

Att hon är ensam tjej på klassen upplever hon inte som ett problem. Faktum är att andelen kvinnliga studeranden på skogsbruksingenjörslinjen är väldigt liten, bara en till två per klass. Så är det inte på finskt håll.

– På motsvarande finskspråkiga utbildning i Tammerfors är det till och med fler kvinnliga studeranden än män.

Mathias Backlund, Cecilia Eklund och Jami Pirttimäki gillar att undervisningen sker i små grupper och att de får vistas mycket utomhus.

Britt-Mari Fagerström ansvarar för skogsutbildningen i Ekenäs.

Christoffer Eriksson mäter trädhöjden med en hypsometer.

Eklund har hittills utfört praktik vid Finnska Forstföreningen där hon varit med och marknadsfört skogsbranschen för ungdomar. Vilken typ av skogsfrågor hon vill jobba med i framtiden hoppas hon att klarnar under den kvarstående studietiden. En av de saker hon mest uppskattat i utbildningen är de små klasserna som möjliggör individuell handledning.

Jami Pirttimäki har för sin del utfört sin praktik vid Skogsvårdsföreningen Österbotten. Han säger sig inte ha någon specifik arbetsplats han eftersträvar, men han utesluter inte möjligheten att bli företagare.

– Men jag vill gärna först jobba några år som anställd, så att jag kommer in i branschen ordentligt.

De flesta skogsbruksingenjörerna arbetar i anställningsförhållanden, endast ett fåtal blir företagare.

Pirttimäki tycker att det funnits flera

höjdpunkter under utbildningen, och lyfter genast fram de många olika projekt skolan är involverad i.

– Just nu håller vi på att planera dikessystem. Bäst lär man sig nya saker då man själv blir tvungen att göra något.

Mathias Backlund tycker för sin del att utbildningens bredd och gruppernas små storlekar är styrkor i utbildningen. Trots att Backlund kommer från Nykarleby i Österbotten har han inte upplevt den långa studievägen som ett hinder.

– Tvärtom tror jag det är ganska nyttigt att bo i en annan del av landet under en period.

Efter avklarade studier går trots allt flyttlässet tillbaka till Österbotten och den arbetsplats som han redan har säkrat. I hans framtida arbetsuppgifter ingår bland annat transportplanering, skördar- och mätningsskontroller. •

TEXT: MIA BERG-LUNDQVIST